

Íslenska hagkerfið og iðnaðurinn á tímum COVID

Ingólfur Bender,
aðalhagfræðingur Samtaka iðnaðarins
September 2020

2020

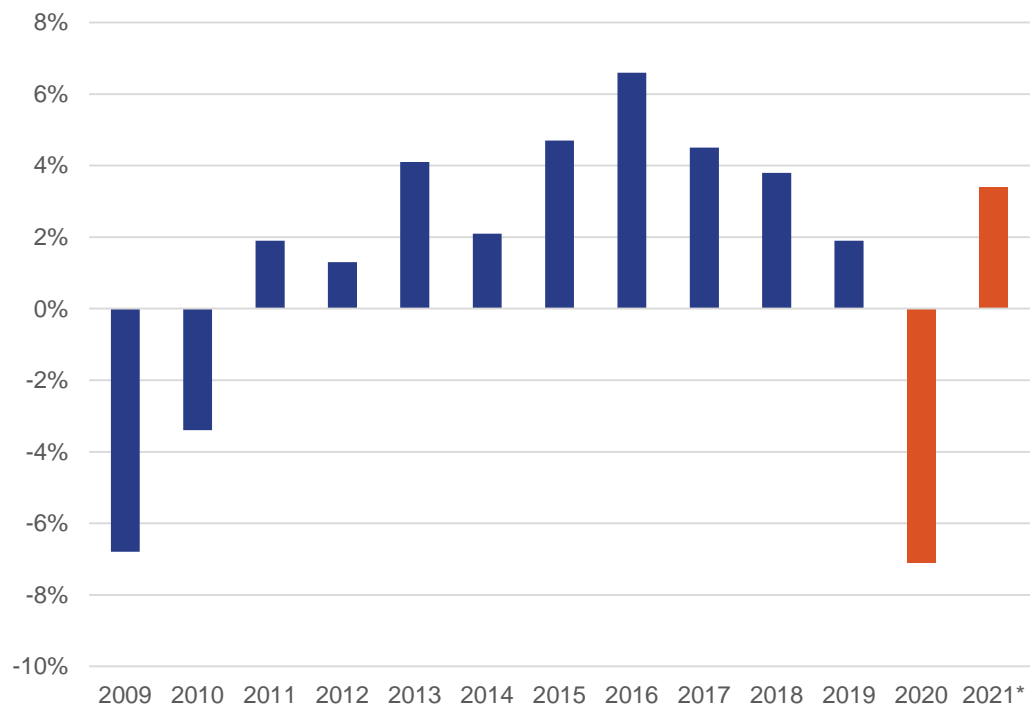
ÁR NÝSKÖPUNAR

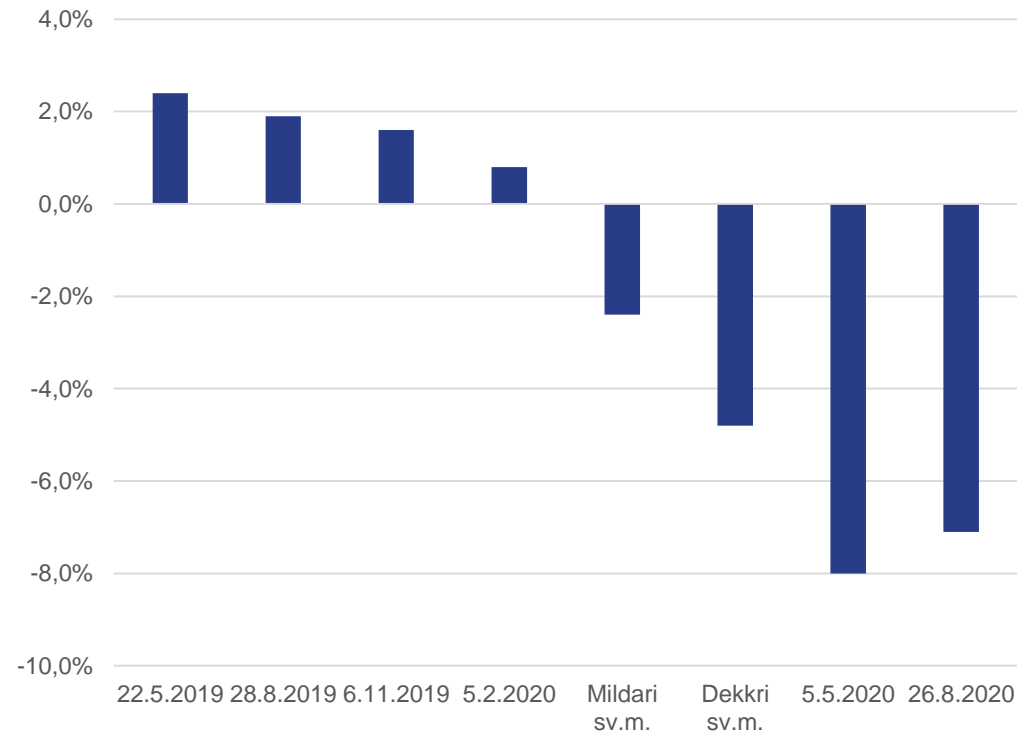
Mesta efnahagsniðursveifla á einu ári í 100 ár

Heimsfaraldur COVID-19 hefur verulegar neikvæðar efnahagslegar afleiðingar

Verg landsframleiðsla,
magnbreyting frá fyrra ári (%)

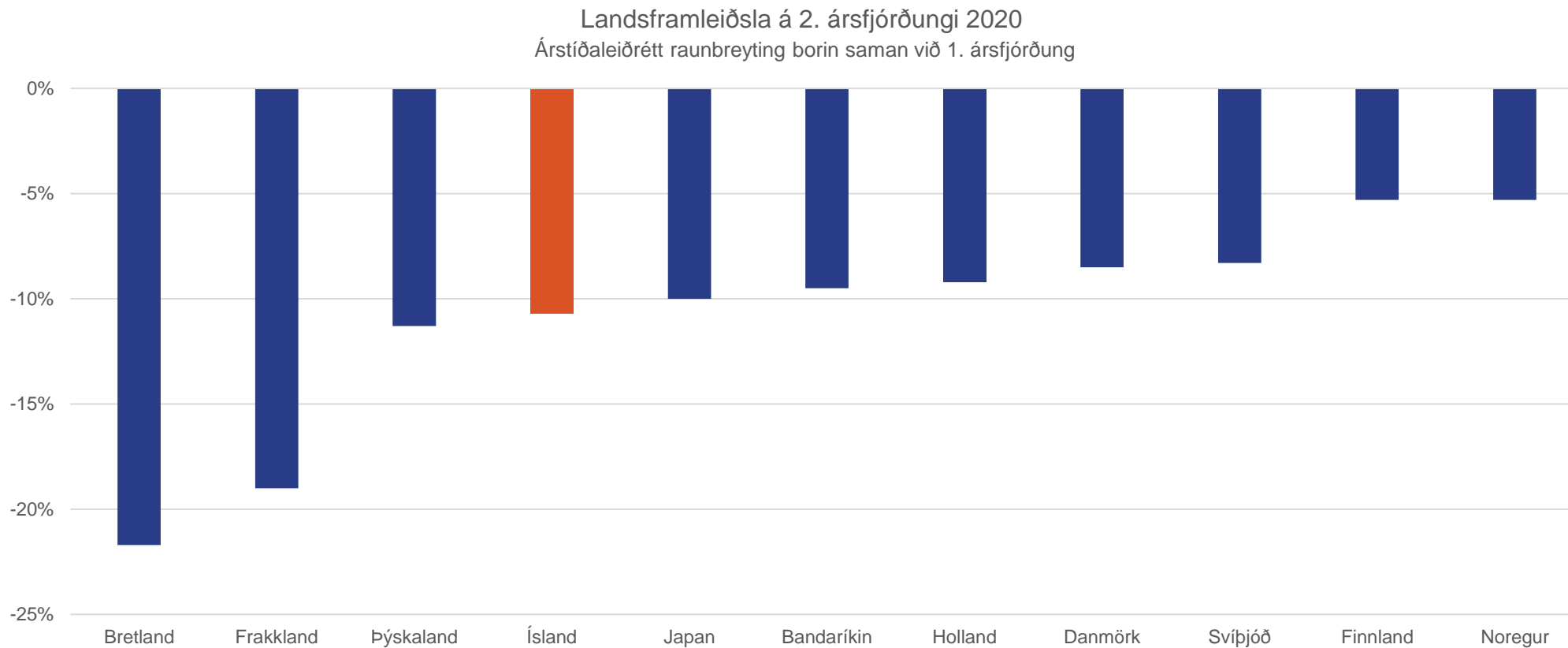

Hagvaxtarspár Seðlabankans
fyrir árið 2020 eftir tíma birtingar (%)

Samdráttur á innlendum og erlendum mörkuðum

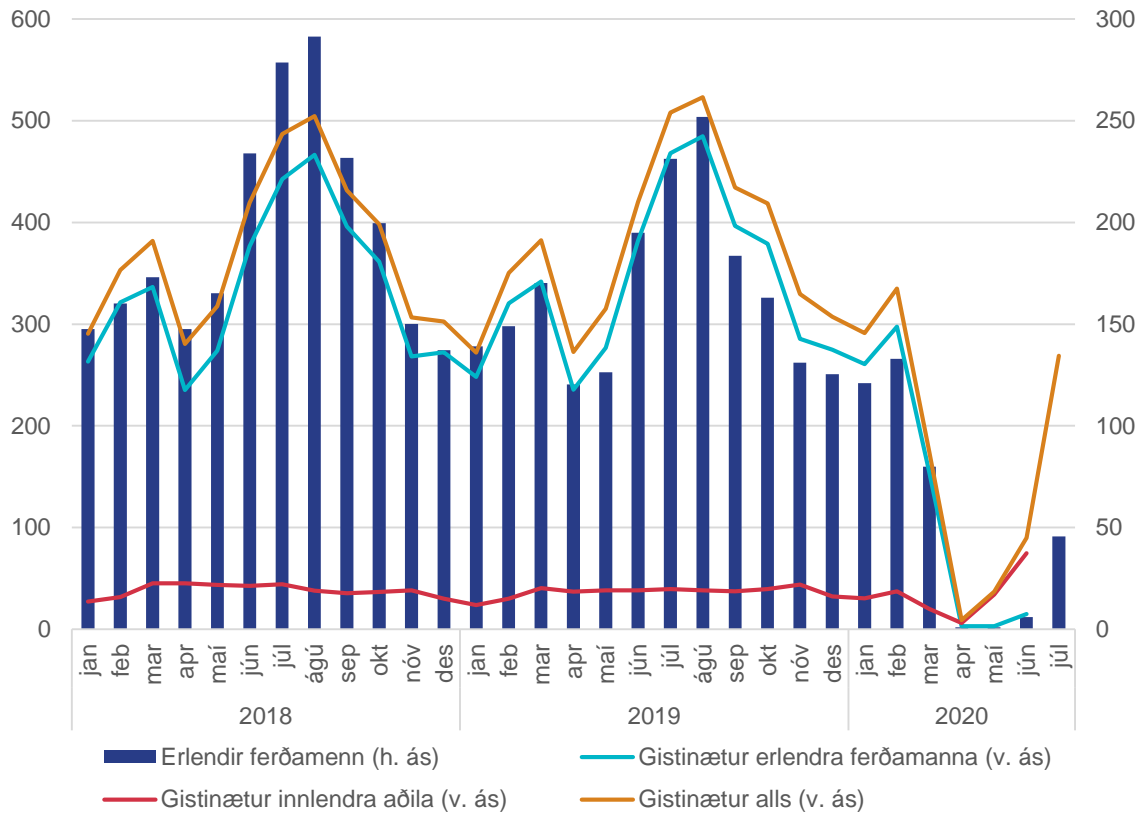
Verulegur samdráttur í öllum helstu hagkerfum heims á þessu ári

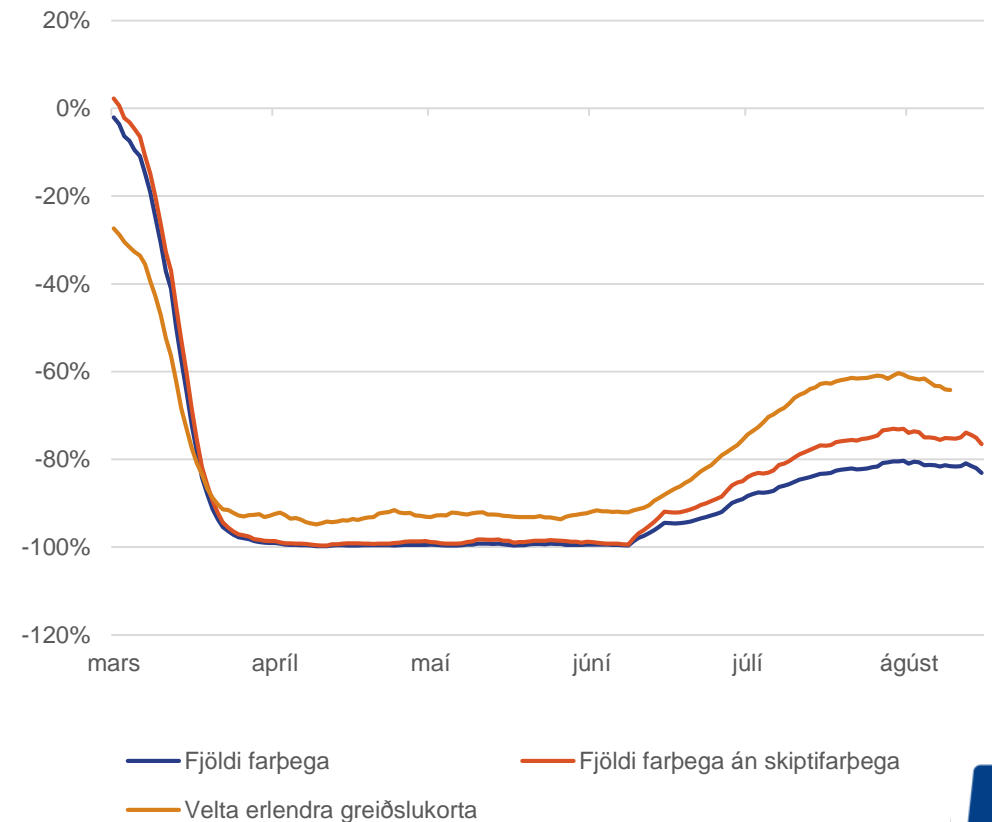
Samdráttur í fjölda ferðamanna

Mikill samdráttur í gjaldeyristekjum af erlendum ferðamönnum

Erlendir ferðamenn og gistinætur á hótélum, í þúsundum

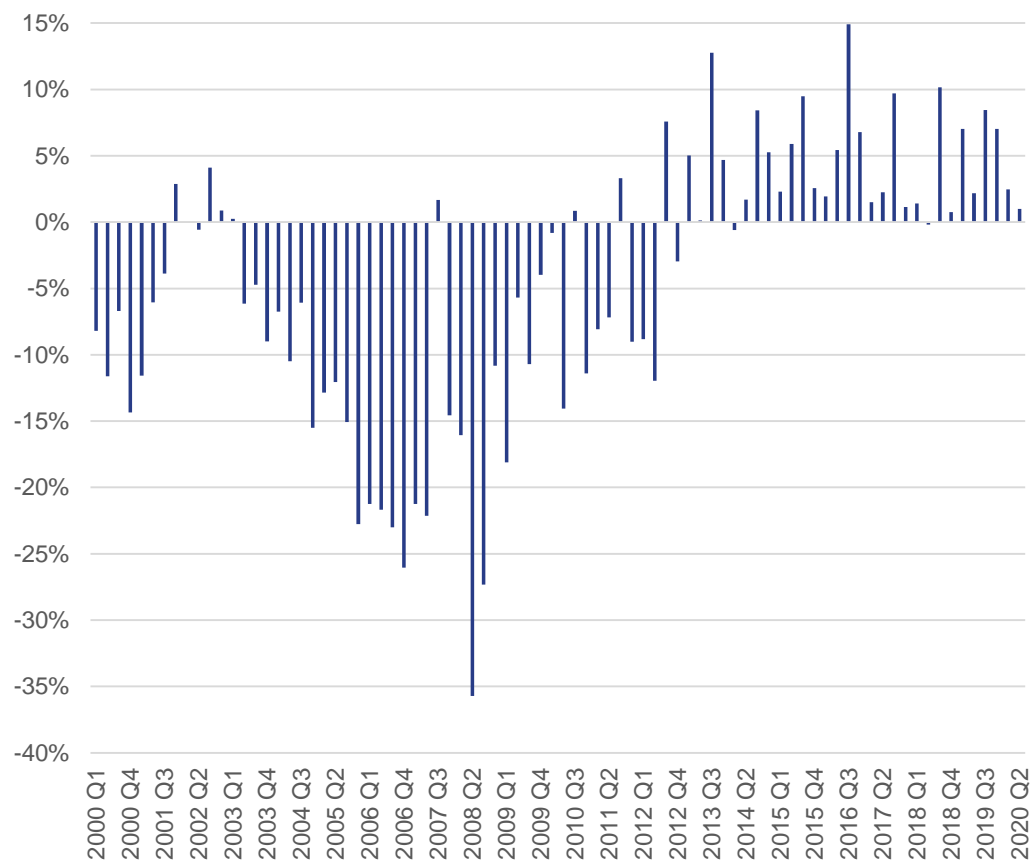
Ferðamenn og útgjöld, breyting frá fyrra ári
7. mars - 21. ágúst 2020

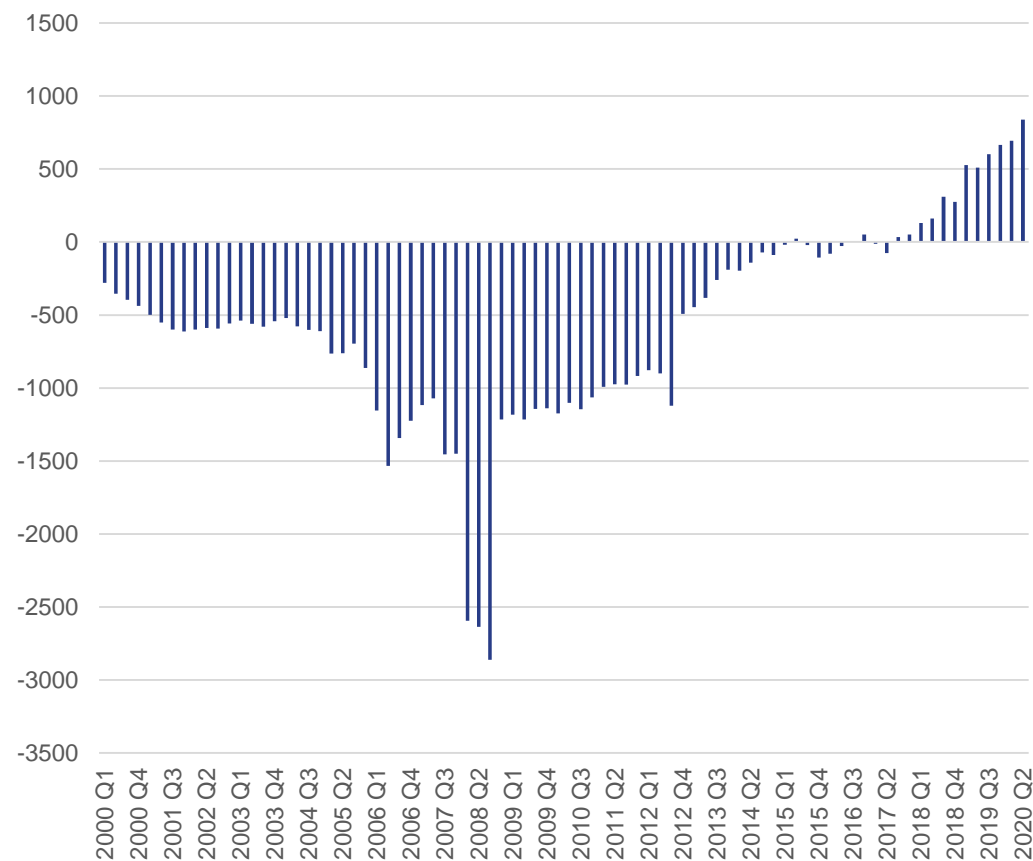
Hagkerfið í góðu ytra jafnvægi fyrir áfallið

Afgangur af viðskiptajöfnuði og hrein erlend staða þjóðarbúsins mjög góð

Viðskiptajöfnuður, % af VLF

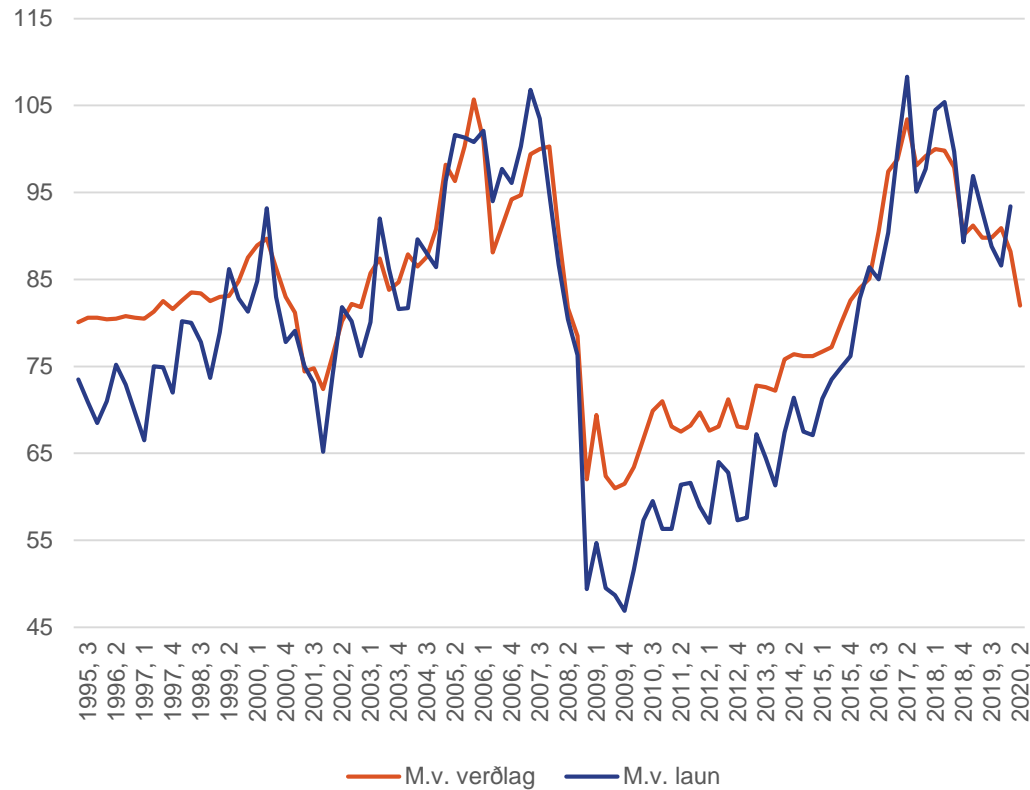
Erlend staða þjóðarbúsins, ma. kr.

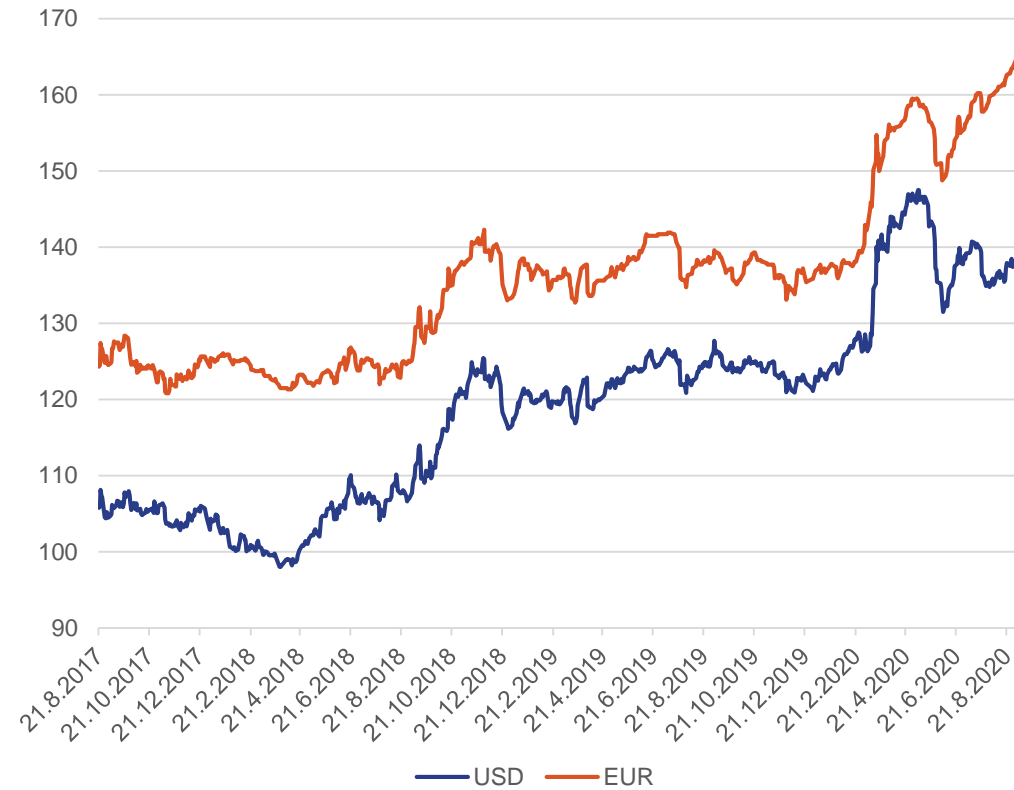
Samkeppnisstaðan hefur batnað

Gengi krónunnar hefur lækkað en innlendar launahækkningar vega á móti

Raungengi krónunnar

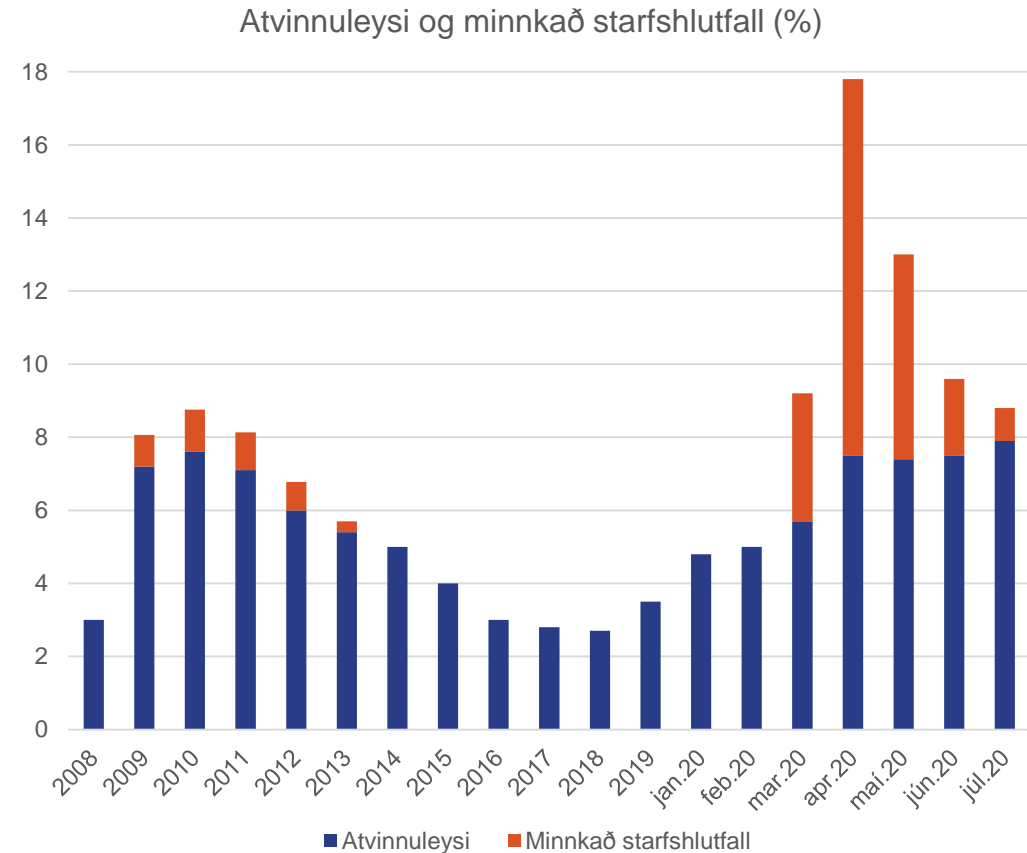
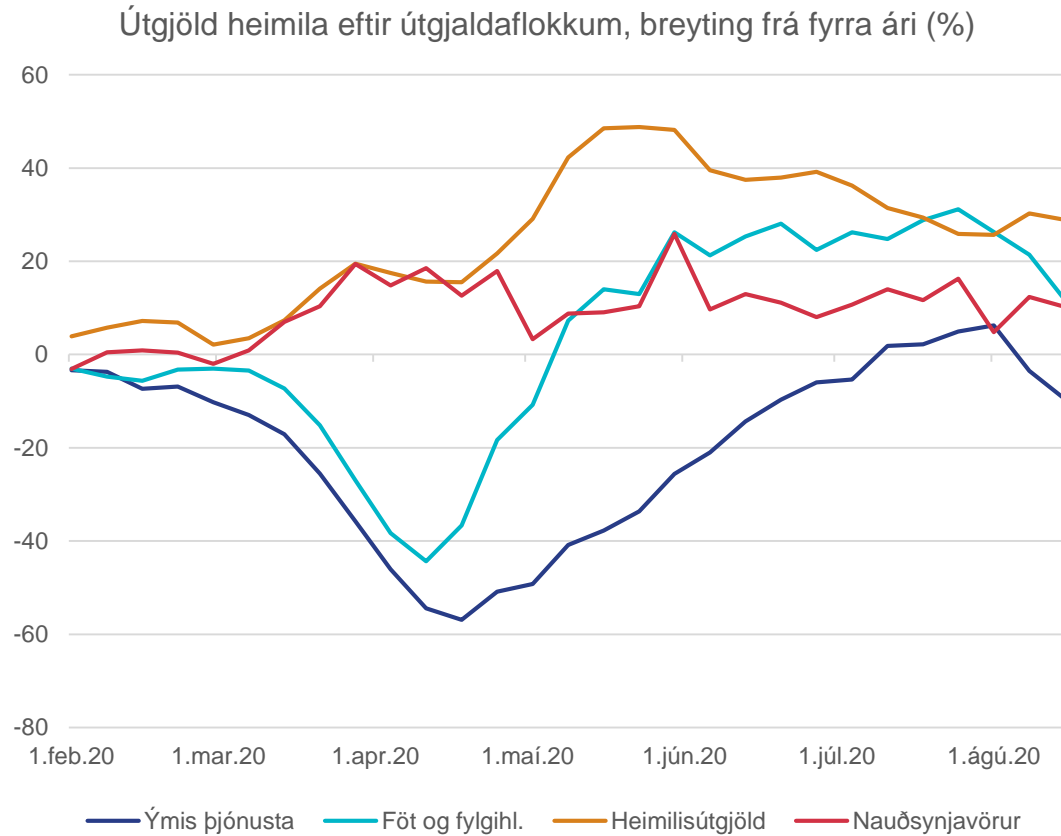

Gengi krónunnar gagnvart EUR og USD

Neysla heimilanna dregst saman

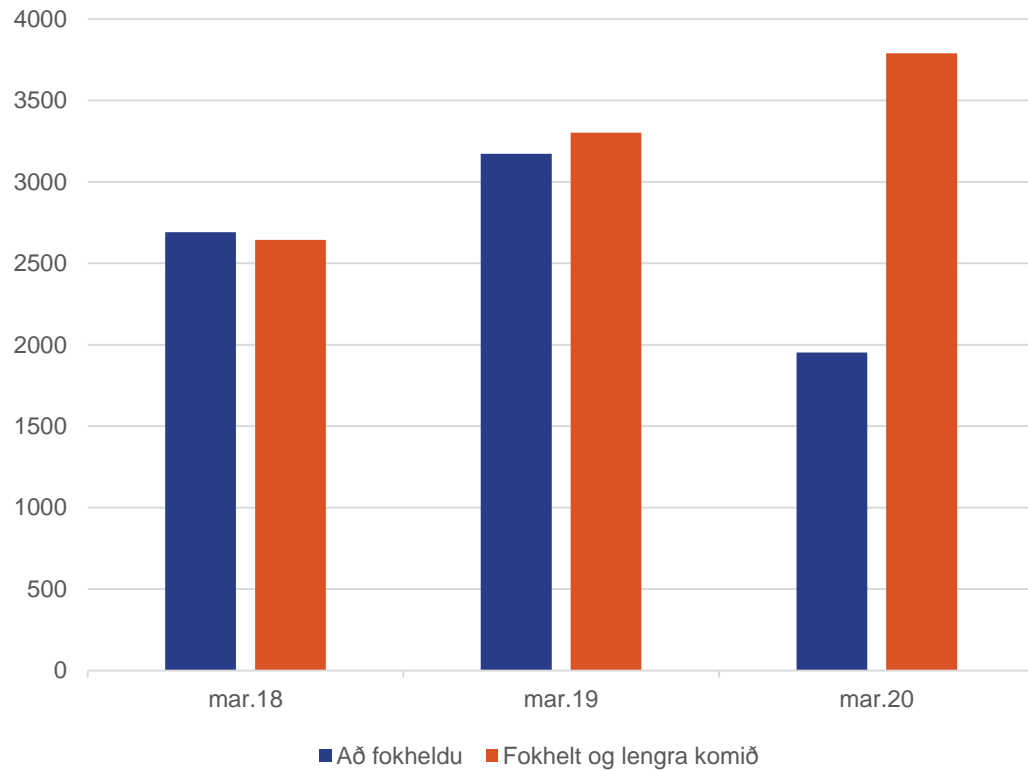
Sóttvarnaraðgerðir, aukið atvinnuleysi og lækkun á gengi krónunnar draga úr neyslu

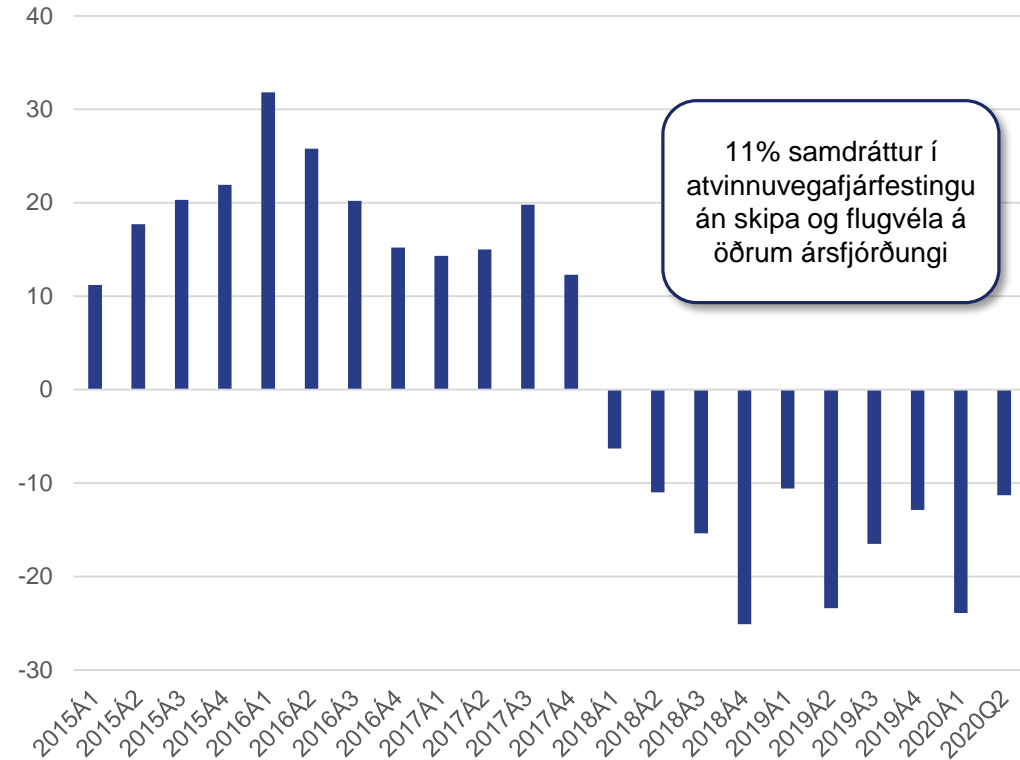
Fjárfesting einkaaðila dregst saman

Mikill samdráttur í fjárfestingu atvinnuvega og heimila

Fjöldi íbúða í byggingu á höfuðborgarsvæði, nágrannasveitafélögum og Norðurlandi

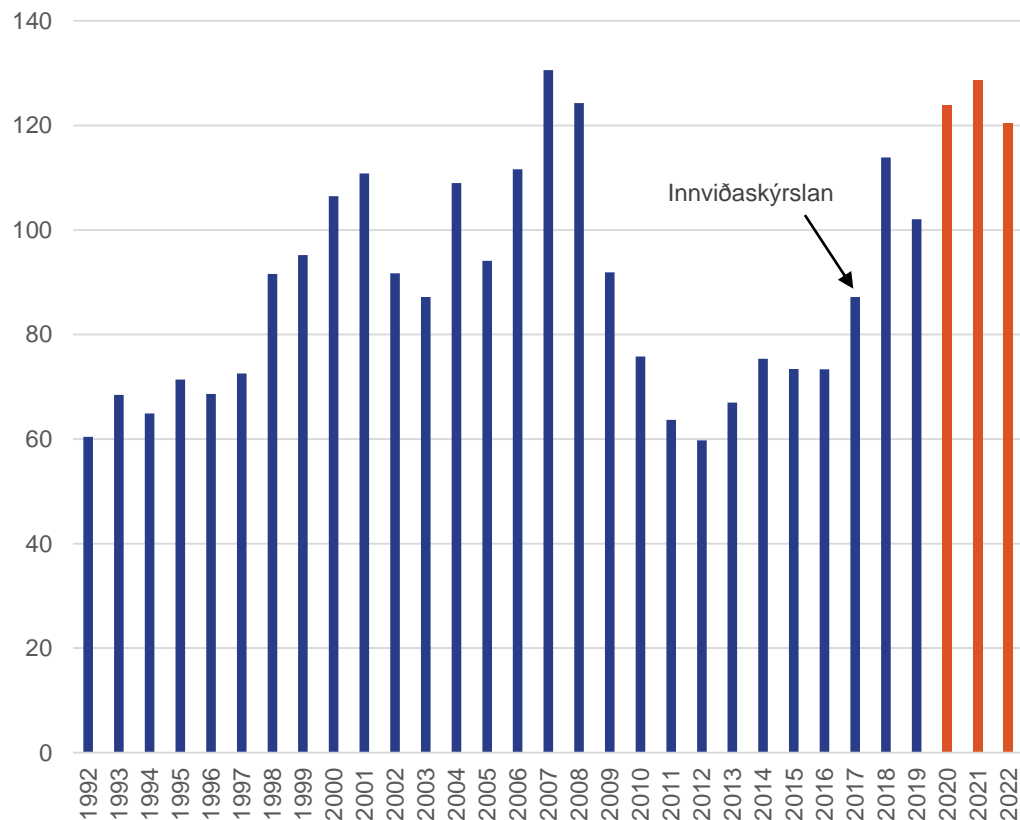
Fjármunamyndun atvinnuvega án skipa, flugvéla, stóriðju og tengdra greina, breyting frá sama ársfj. árinu áður (%)

Fjárfestingaráttak í innviðum

Innviðaupbygging mætir þörf, eykur framleiðni og öryggi, skapa störf og hagvöxt

Fjárfesting hins opinbera, verðlag 2019 (ma.kr.)

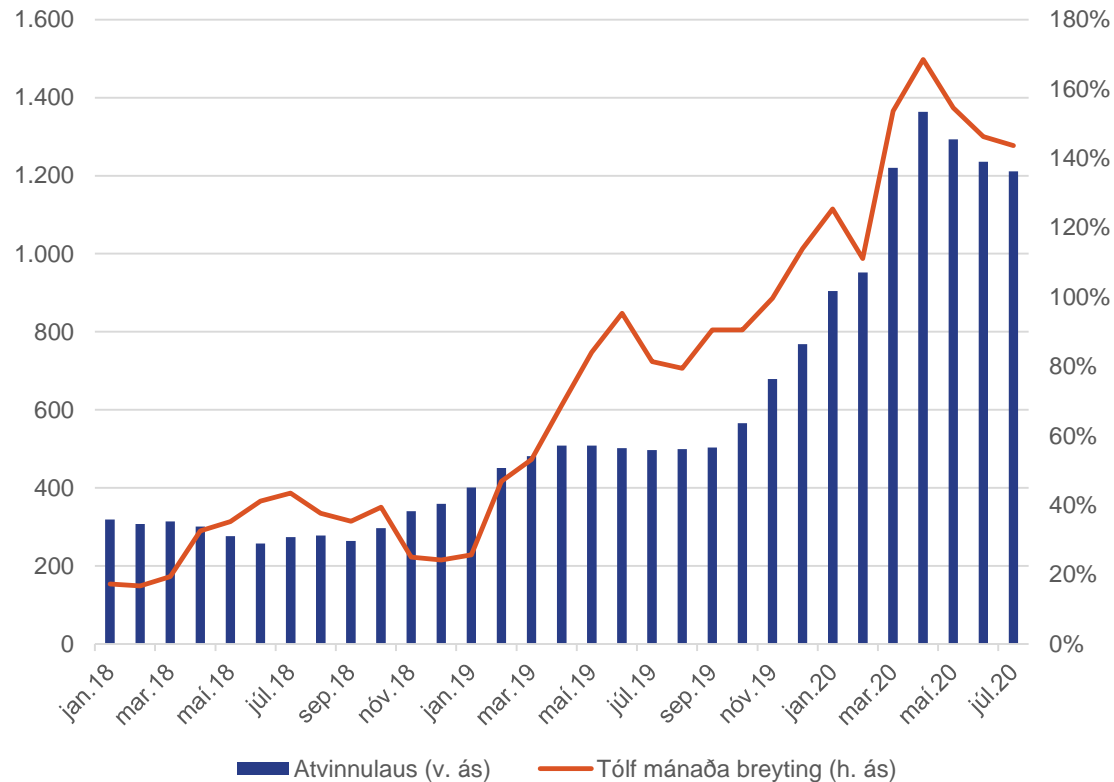
Ráðist í auknar framkvæmdir fyrir 55 ma.kr. til að skapa mótvægi við efnahagslegum áhrifum COVID-19

- Aðgerðarpakkar ríkisstjórnarinnar með 10 ma.kr. innviðaframkvæmdum og útvíkkun á “Allir vinna” skilar 8 ma.kr. auknum umsvifum
- Sveitarfélögin hafa ákveðið að flýta innviðaframkvæmdum fyrir um 15 ma.kr.
- Opinber fyrirtæki hafa ákveðið að auka innviðaframkvæmdir fyrir 22 ma.kr.
- Meirihluti stjórnenda fyrirtækja segja að fjárfestingaráttakið komi að gagni til að bregðast við COVID-19

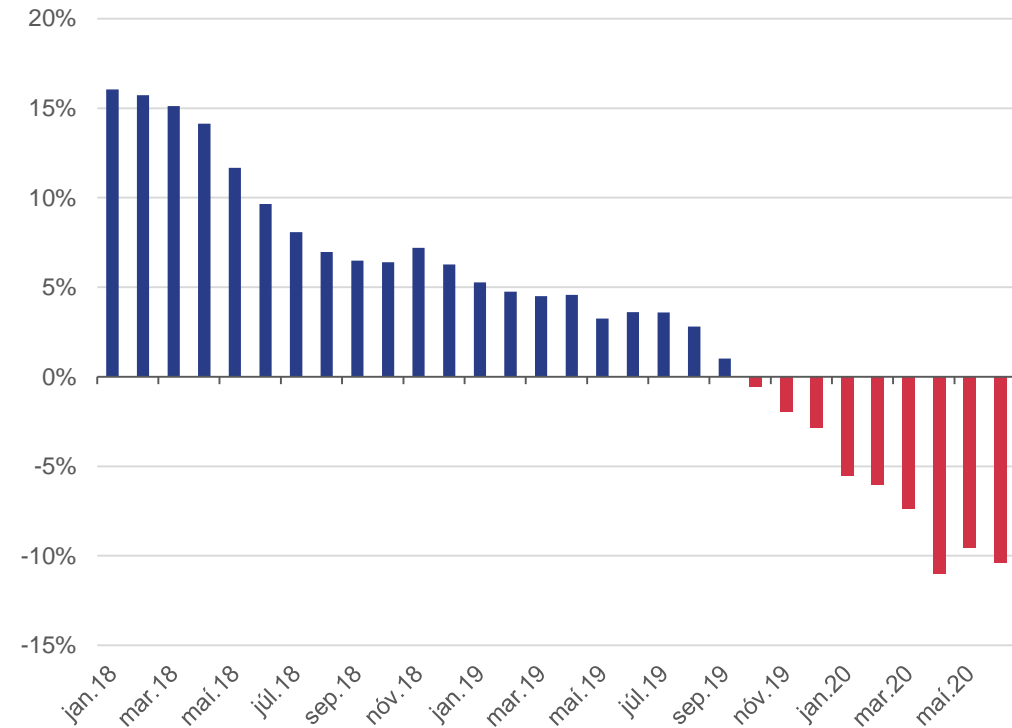
Fjöldi starfandi og atvinnulausir í byggingariðnaði

Atvinnuleysi hefur farið ört vaxandi og samdráttur í fjölda starfandi frá haustmánuðum 2019

Fjöldi atvinnulausra í mannvirkjagerð og tólf mánaða breyting (%)

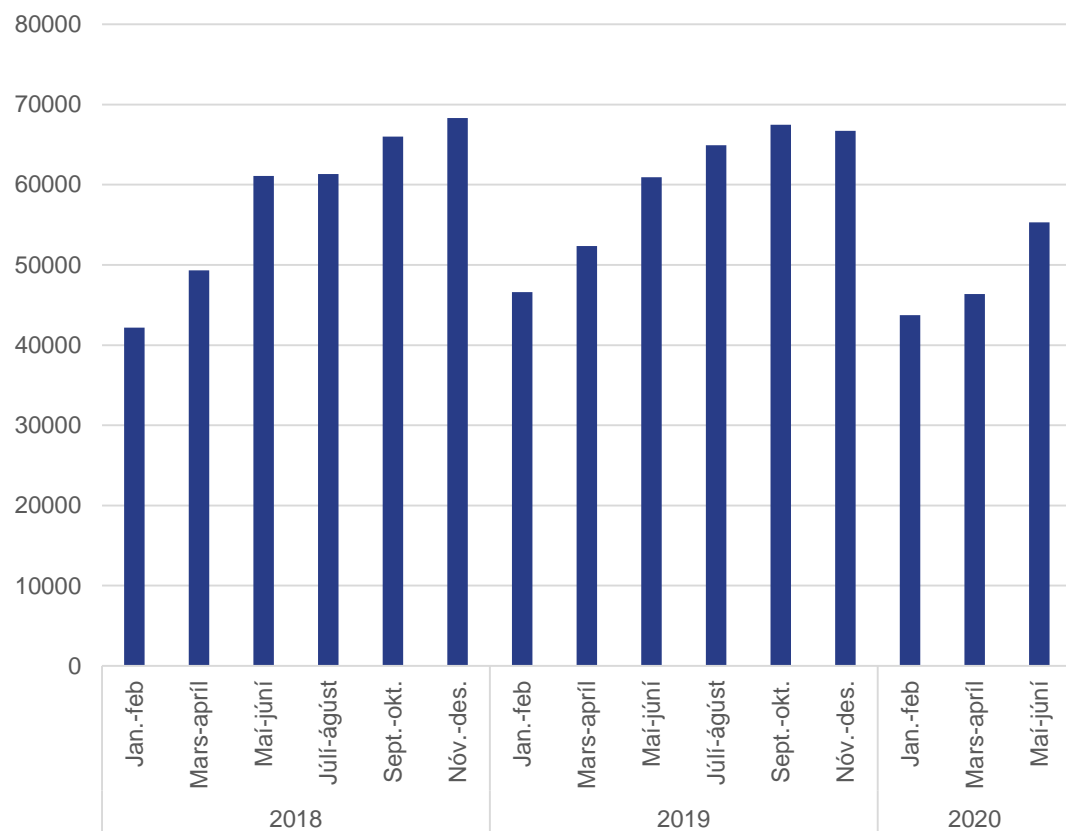
Tólf mánaða breyting í fjölda starfandi í byggingastarfsemi og mannvirkjagerð

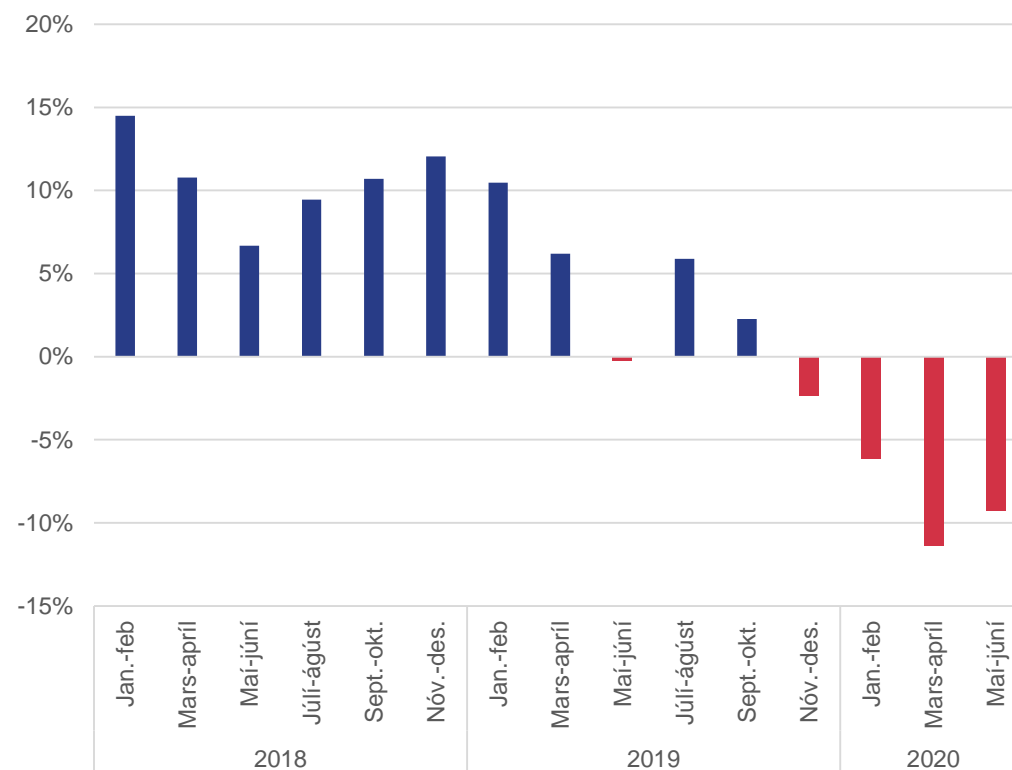
Samdráttur í byggingariðnaði á síðustu misserum

Merki um samdrátt í greininni frá árinu 2019

Velta í byggingariðnaði, í milljónum kr.

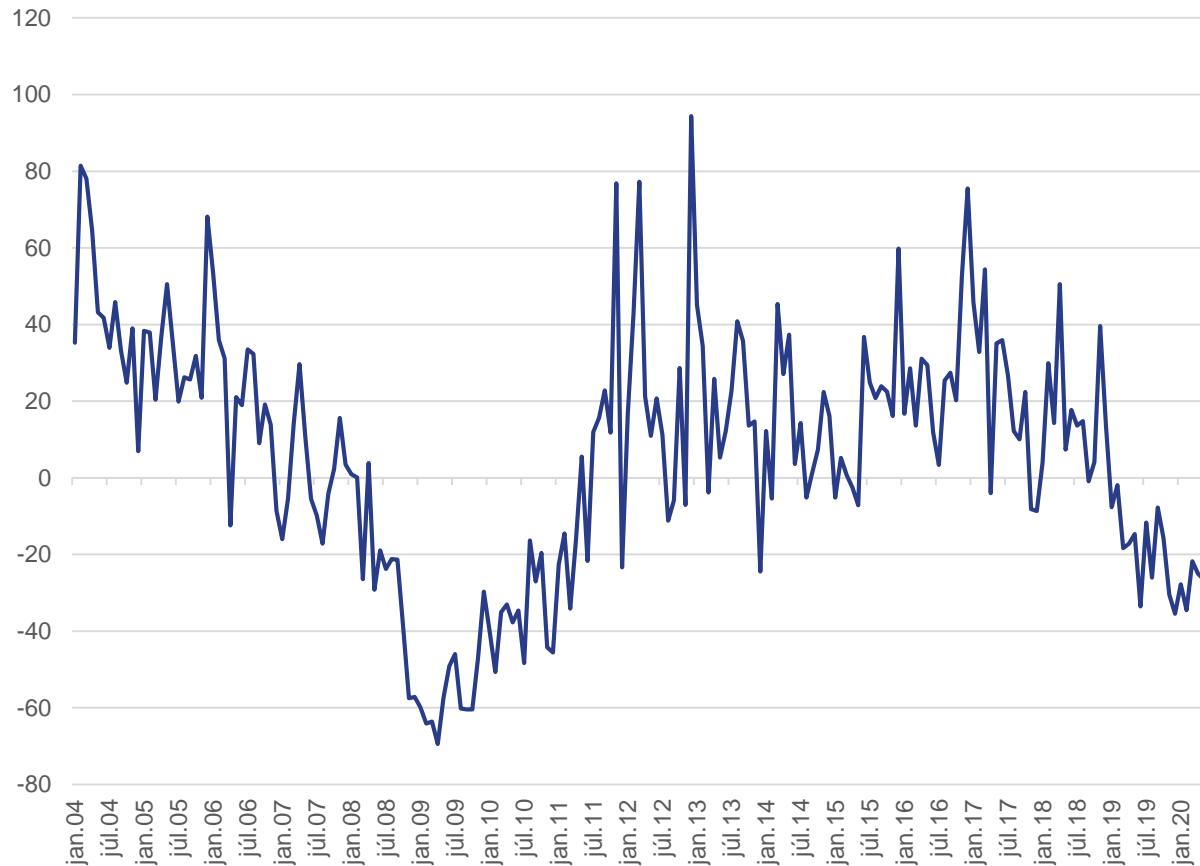
Velta í byggingariðnaði, tólf mánaða breyting

Samdráttur hvert sem litið er

Samdráttur birtist m.a. í fækkun starfa og auknu atvinnuleysi í greininni

Sementssala, 12 mánaða breyting (%)

37,5% færri byggingarleyfi gefin út á fyrsta fjórðungi ársins m.v. sama tíma í fyrra

Eitt þúsund færri launþegar í greininni í janúar en í sama mánuði í fyrra

Umtalsverður samdráttur í innflutningi byggingarefna

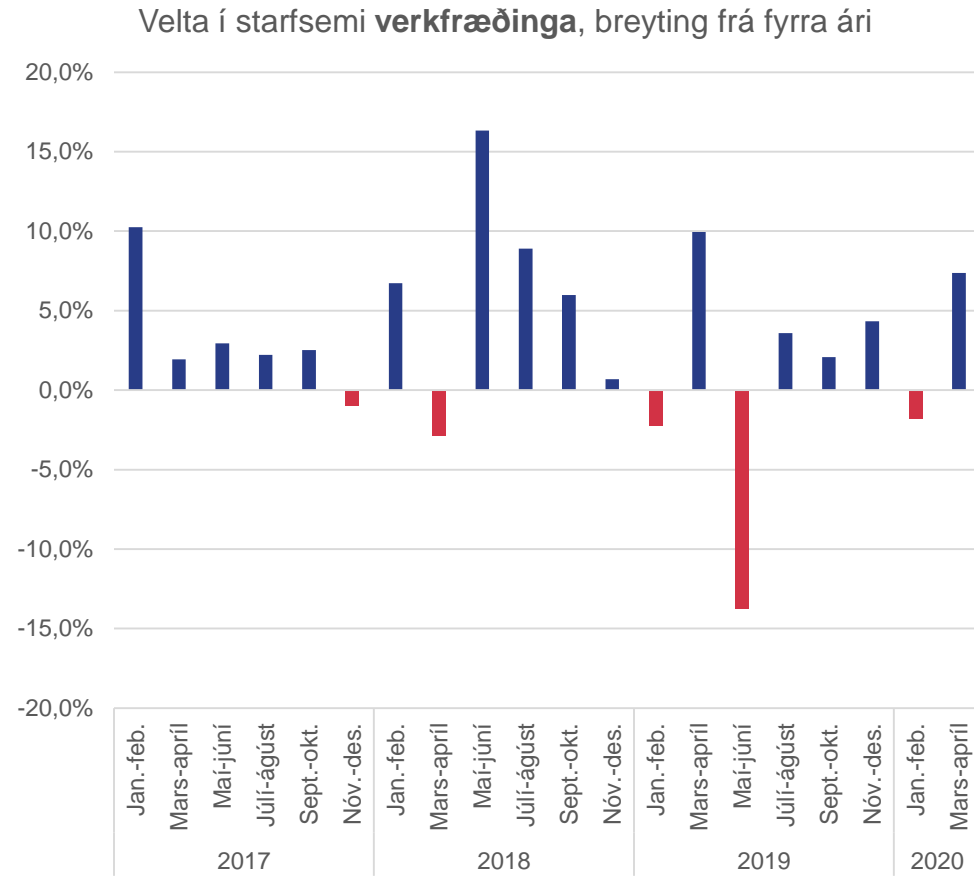
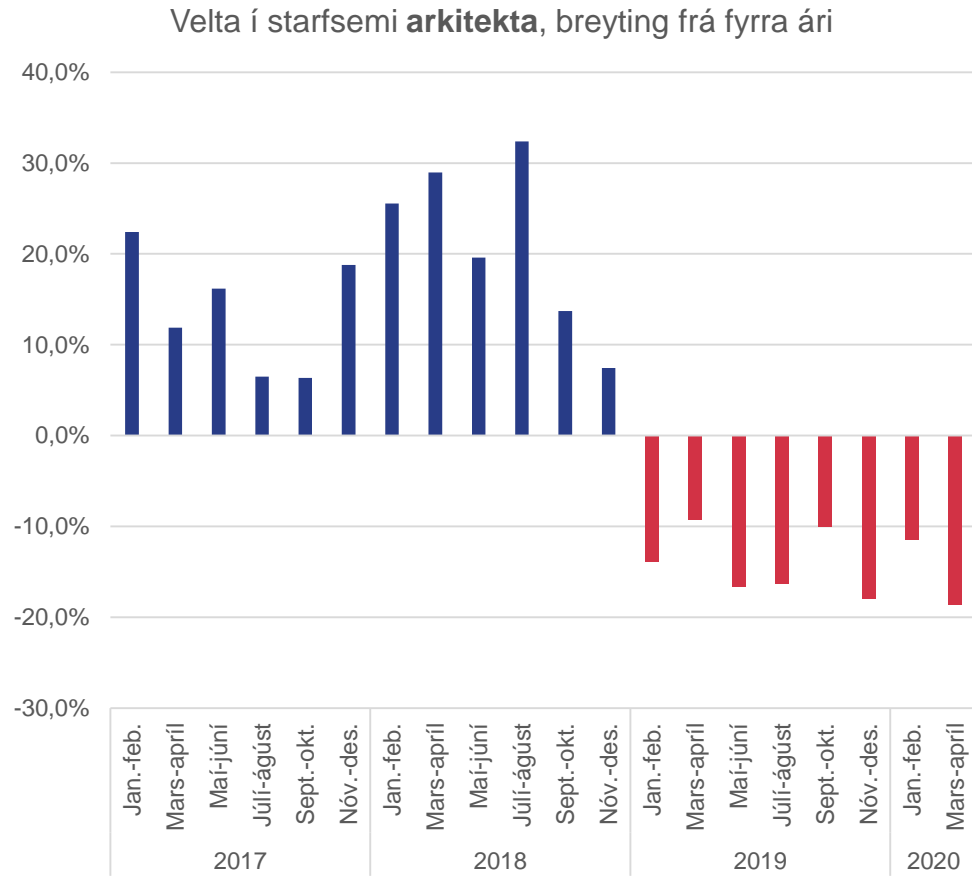
13% fækkun nýskráninga fyrirtækja í greininni á fyrstu 7 mán. ársins m.v. sama tíma í fyrra

27% samdráttur í sementssölu í maí frá sama mánuði í fyrra

Fjöldi atvinnulausra í greininni farið úr ríflega 500 í apríl í fyrra í 1.200 nú

Velta í starfsemi arkitekta og verkfræðinga

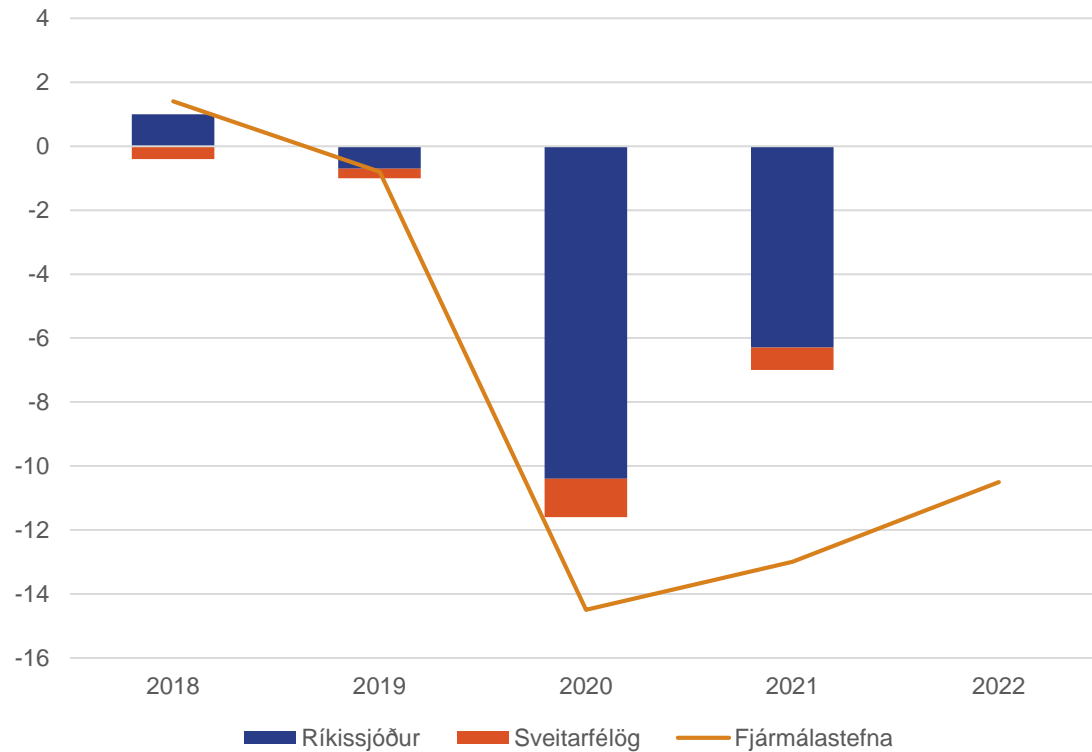
Talsverður samdráttur á veltu í starfsemi arkitekta

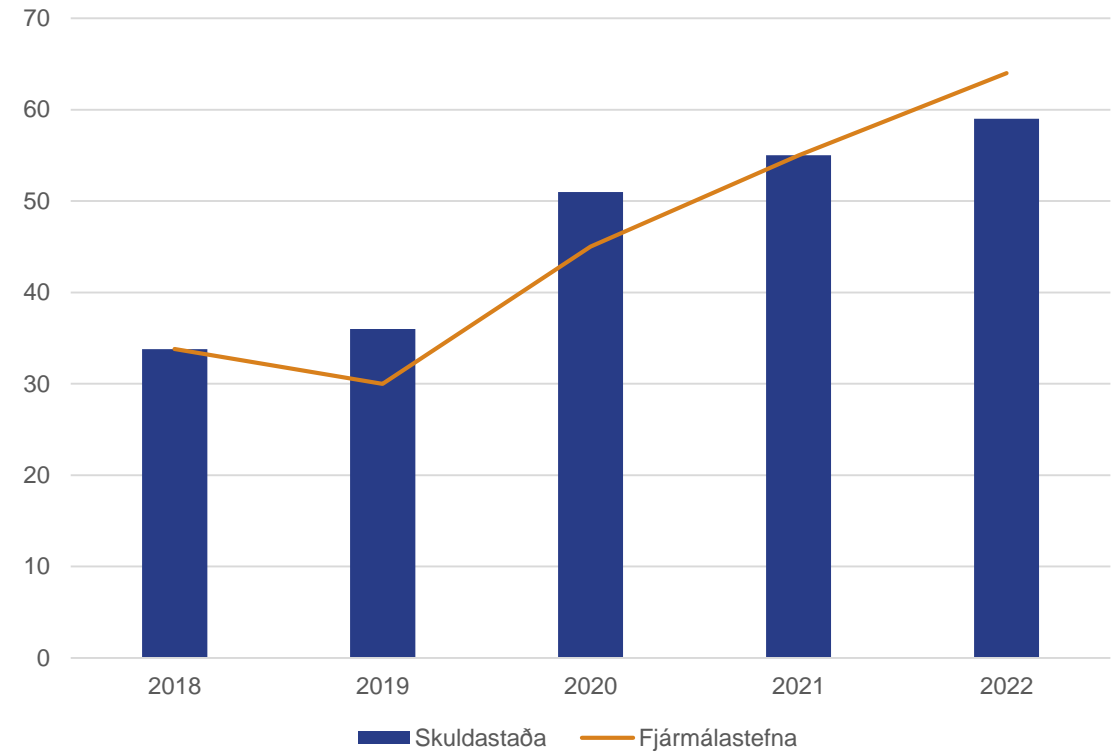
Ríkisfjármálin í lykilhlutverki í hagstjórn

Kostur hvað skuldastaðan var góð fyrir

Afkoma hins opinbera og fjármálastefna, % af VLF

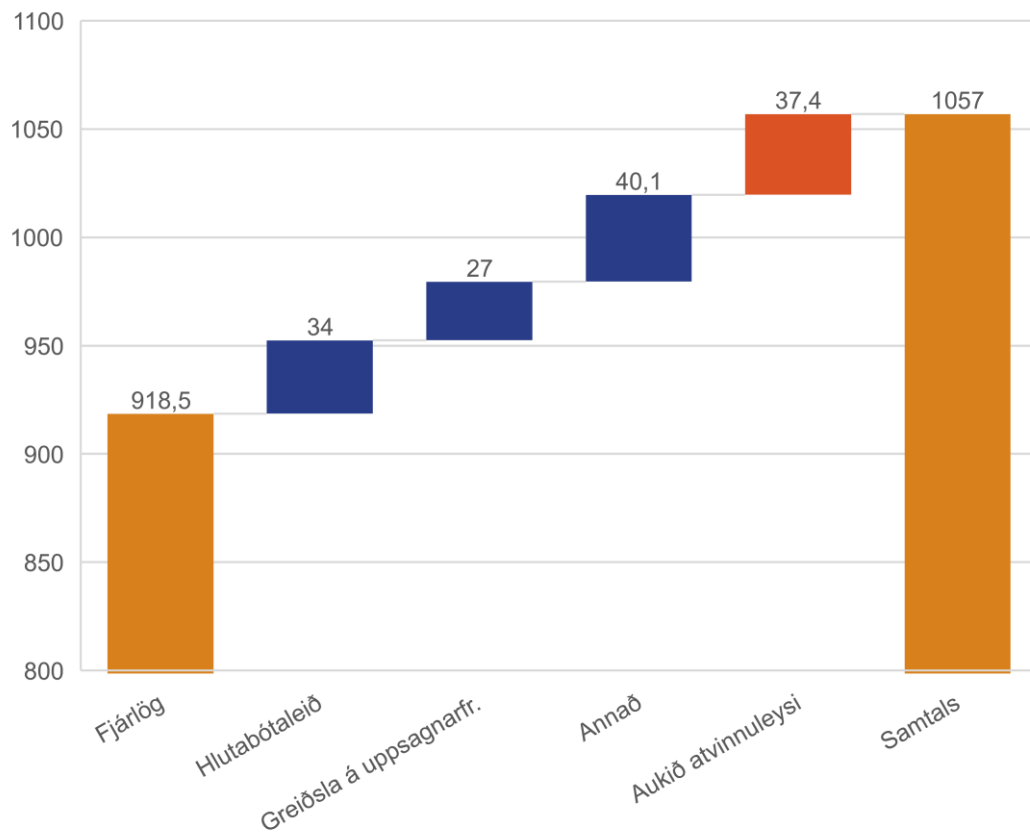
Skuldastaða hins opinbera og fjármálastefna, % af VLF

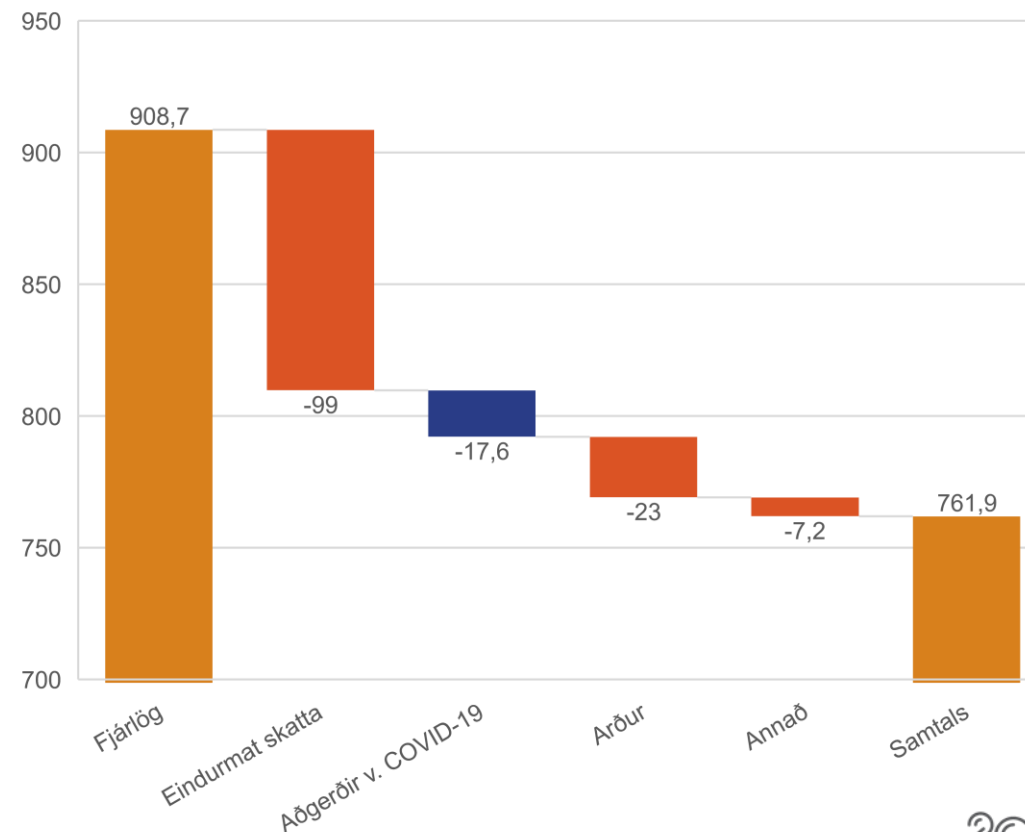
Ríkisfjármálin nýtt til að mæta efnahagsvanda

Ráðist í aðgerðir til að draga úr dýpt samdráttar og skapa viðspyrnu fyrir hagkerfið

Útgjöld ríkissjóðs hækka um 138 ma.kr. frá fjárlögum 2020

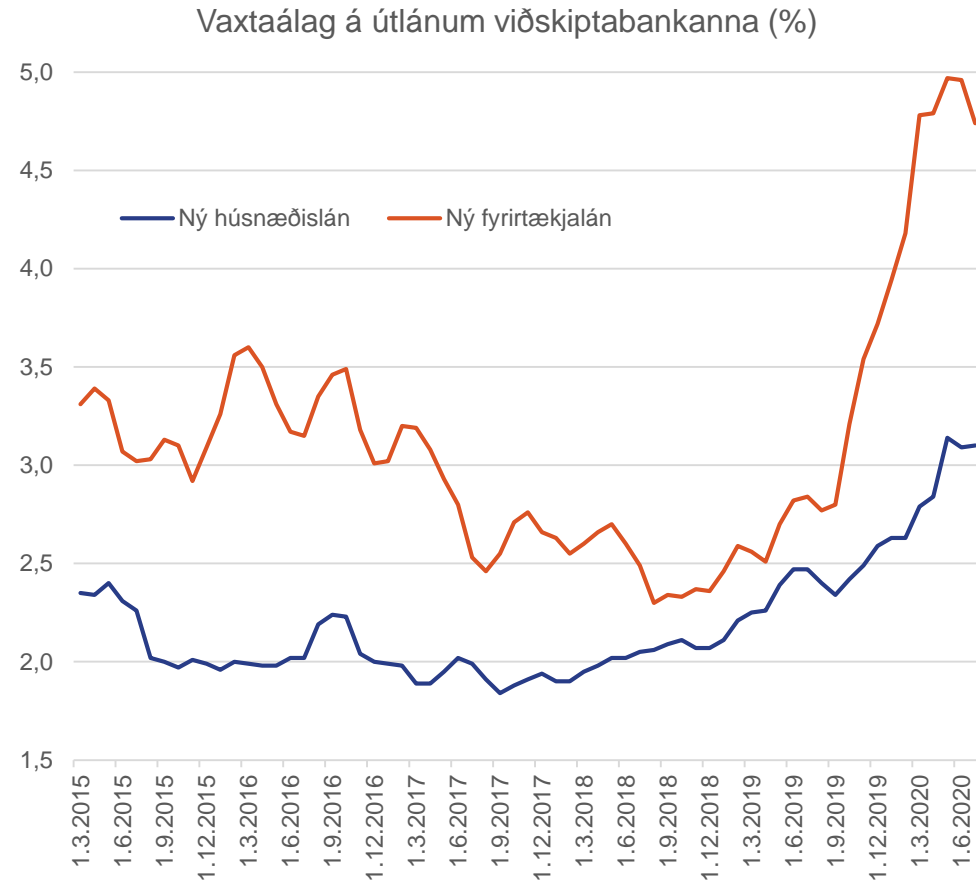
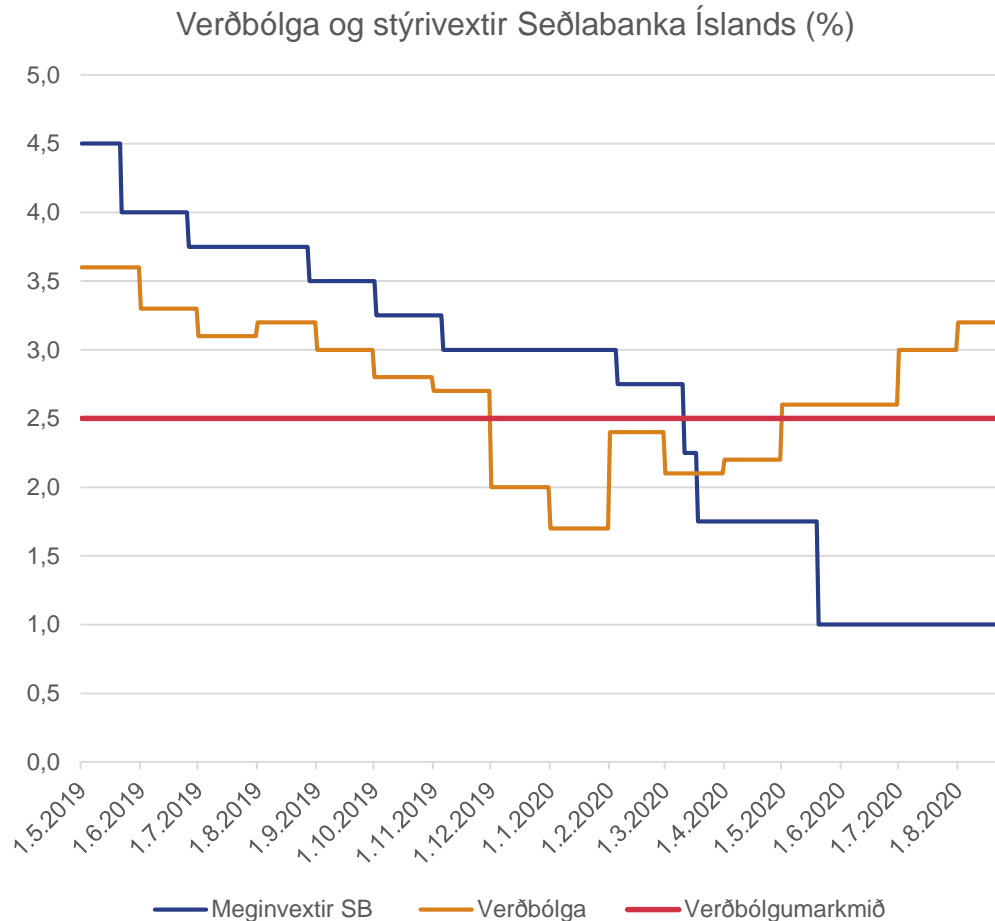

Tekjur ríkissjóðs lækka um 147 ma.kr. frá fjárlögum 2020

Tækjum peningastjórnunar beitt

Hægt hefur á vexti útlána til fyrirtækja og vaxtaálag fyrirtækjalána hækkað talsvert

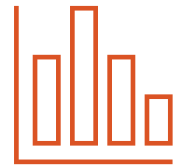
Mismunur á vegnum meðalvöxtum á óverðtryggðum útlánnum stóru viðskiptabankanna þriggja og meginvöxtum Seðlabankans.

Samantekt

Merki um talsverðan samdrátt víða í hagkerfinu og óvissa mikil

Efnahagslegt áfall
mikið í sögulegu
sambandi

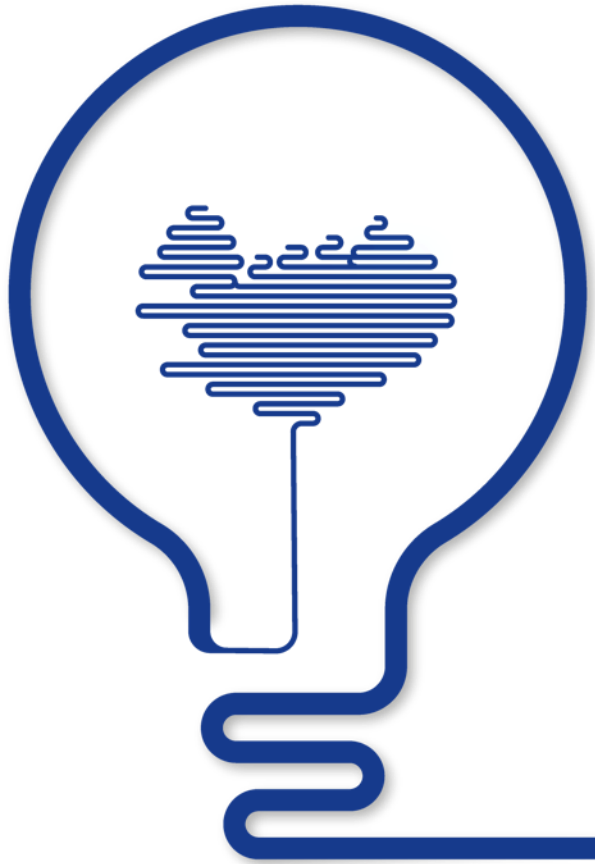
Greinileg merki
niðursveiflu í iðnaði en
staða greina nokkuð
ólík

Tækjum hagstjórnar
beitt til að milda höggið

Uppsveifla hagkerfisins
háð mikilli óvissu

Takk

2020

ÁR NÝSKÖPUNAR

